

As is verbrande turf

Wanneer wij vroeger zeiden "ja, maar as je nou..." dan kregen we onveranderlijk van mijn moeder te horen: "as is verbrande turf".

Dan wisten we dat verdere discussie uitgesloten was.

Toch kan ik mij niet onttrekken aan de als-vraag, wanneer ik terugdenk aan de oorlogsjaren in De Rijp.

Het was in de meidagen van 1940. Als toen Nederland niet gecapituleerd had voor het Duitse leger, dan zouden de vijandelijke troepen zeker door Noord Holland doorgestoten zijn tot aan de stelling Amsterdam. De Rijp was dan in het schootsveld gekomen van de kanonnen van Fort Spijkerboor. Met welke gevolgen laat zich raden.

En dan die rampzalige dag aan het eind van de bezettingstijd, toen de Duitsers op zoek waren naar enkele neergestorte Engelse piloten rond De Rijp. Het kostte een drietal Rijper jongens het leven, maar ik denk dat, als deze piloten niet binnen enkele uren krijgsgevangen waren gemaakt er een groot onheil over De Rijp was gekomen.

Veel Duitse militairen beseften al heel goed dat de oorlog verloren was en dat Hitler bevolen had de tactiek van de verschroeide aarde toe te passen. Hij wilde het hele westen in de val van het Duitse Rijk meesleuren en alles vernietigen.

Tientallen opgepakte Rijper mannen stonden op de Beemsterdijk te wachten en deze zouden ongetwijfeld allemaal geëxecuteerd zijn, als de Engelse piloten niet werden gevonden. Het zou een tweede Putten zijn geworden! Nu werden ze slechts in Duitsland te werk gesteld....

En ik maak me sterk, dat de Duitsers ook De Rijp in brand zouden hebben gestoken. Met al die tegen elkaar aan gebouwde huizen was dat een fluitje van een cent geweest. Mijn vader, mijn broer Jan en ik zaten verstopt onder de vloer van de doopsgezinde pastorie. We zouden er niet levend uitgekomen zijn!

We waren zeker tot as vergaan....